

U Hrvatskoj su svi zaduženi. Građani koji su korisnici više kredita od privrede (sic) pokušavaju svoje anuitete «prebaciti» na poslodavce. Poslodavci u privatnom sektoru, izloženi tržišnim neizvjesnostima, rizicima i šokovima, stalno racionaliziraju i pokušavaju voditi takvu politiku plaća koje će zaostajati za produktivnošću rada (problem faktorskih dohodaka i nadmoćnost kapitala radu – vrlo tvrdo budžetsko ograničenje). Međutim, kada je država poslodavac, tada je mogućnost «prevaljivanja» obveza građana neuporedivo veća. Kao što je znano banke su stimulirale građane da se zadužuju (čime je povećan deficit robne razmjene s inozemstvom) bilo da su dužnici ili/i jamci. Pregovaračka snaga zaposlenih u javnom sektoru definirana je, po definiciji, prirodnim monopolima. Kada je riječ o javnim poduzećima uvijek postoji opravdana bojaznost da se radi o mekom budžetskom ograničenju. U Zagrebu je upravo okončan pregovor na relaciji grad Zagreb i sindikati javnih poduzeća. Javna su poduzeća postigla dogovor o rastu plaća iznad 8% što je neuporedivo više od predviđenog rasta BDP-a i inflacije u ovoj 2004. godini.

Nadalje, niski nivo cijena valja zahvaliti velikom deficitu robne razmjene s inozemstvom čije se cijene, u uvjetima fikasnog tečaja, zadržavaju na niskom nivou i rastućih domaćih cijena (cijene javnih usluga su relevantni pokazatelj). Ponederirane komercijalne i nekomercijalne cijene daju prihvatljiv prosjek. Što je deficit veći to su i cijene stabilnije.

Kada bi se formirala bilanca države uključivši sve što čini državu (javna poduzeća su to po definiciji) bilo bi lako pokazati kako je država determinirajuća varijabla u kreiranju ali i potrošnji BDP-a. Ono što je, međutim, značajnije jest činjenica da država «pokriva» svoju neučinkovitu ekonomsku politiku povećanjem deficita robne razmjene s inozemstvom i, pored maksimalne porezne precije, javnog duga. Tako u sadašnjosti stvari ne izgledaju tako loše iako to jesu.

Odgovor na pitanje iz naslova, prema tome, glasi: da država je rastrošna u uvjetima kada, povred maksimalne porezne presije poseže za kreditima. Deficit javnog sektora nije nastao jer je država smanjujući poreze htjela dinamizirati razvoj, već se država zadužuje kako bi zadržala (kupila) socijalni mir. Ovom valja pridodati i prodaju obiteljskog srebra koje poboljšava «krvnu sliku». Sve to ide u finalnu potrošnju i razvojni programi, posebno infrastrukturni, ostaju određenje vlasti bez materijalne obveze da bilo što učine. Očito će ova Vlada svu pozornost usmjeriti prema EU, dok će privredni problemi postati (bolje reći ostati) sekundarni.